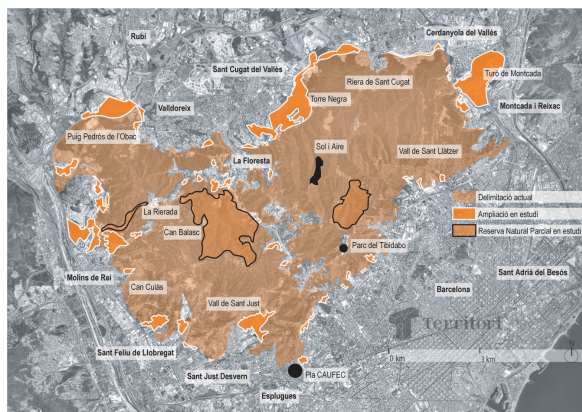

Medi natural > Espais naturals protegits |

PARC DE COLLSEROLA (2008)

Jordi Romero - X3 Estudis Ambientals

A començament d'any, l'Ajuntament de Barcelona i el DMAH acorden els límits del Parc Natural de Collserola al terme municipal de Barcelona. Amb aquest acord s'amplia la superfície protegida, tot i que es permet la possibilitat de fer equipaments al parc. Aquest fet suscita el recel d'altres municipis que reivindiquen un tracte similar a l'hora de delimitar el parc en els seus termes municipals. Per la seva banda, les entitats ecologistes reclamen una protecció real de Collserola. D'altra banda, comencen les obres del túnel per connectar el Ter i el Llobregat a través de Collserola i s'inaugura la nova muntanya russa del Parc d'Atraccions del Tibidabo.

Antecedents 2005, 2006, 2007

La serra de Collserola, situada entre el pla de Barcelona i la depressió del Vallès, i envoltada pels rius Besòs i Llobregat, conté una important mostra dels ambients naturals mediterranis. El Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH), per incrementar-ne el grau de protecció, va anunciar l'any 2005 l'interès de declarar-la parc natural –una demanda formulada feia temps, sobretot per part de les entitats ecologistes. A final de 2007, el DMAH tenia una primera proposta on es definien els límits del Parc Natural i va presentar-la a l'Ajuntament de Barcelona abans de començar a tramitar-la legislativament.

S'acorda ampliar la superfície de Collserola i fer-hi equipaments

Al final de gener del 2008, l'Ajuntament de Barcelona i el DMAH van acordar els límits del Parc Natural de Collserola al terme municipal de Barcelona, que ampliaven la superfície protegida fins al moment per la **XARXA NATURA 2000** en 51 ha, passant de 1.646 a 1.697 ha. D'altra banda, l'acord establia que 132 ha tinguessin una regulació especial (espais periurbans de regulació especial o EPRE), atesa la seva major vinculació amb la trama urbana –ja fos per la presència d'edificacions i usos urbans, o per les seves característiques com a àmbits d'enllaç entre els espais verds de la ciutat i el parc.

Segons la proposta, hi havia dos tipus d'EPRE. Per un costat els espais amb una estructura de propietat fragmentada amb una presència significativa d'habitatges construïts en zona forestal que el Pla general metropolità de Barcelona (PGM) del 1976 convertia en il·legals –en espais perimetrals de Vallvidrera, les Planes i el barri de Cal Notari–, i que s'haurien d'enderrocar. I per l'altre, els espais que formaven part del sistema general d'espais lliures, aptes per a la contenció del creixement urbà i la delimitació paisatgística de la ciutat. En aquests darrers estaria permesa la construcció d'equipaments i d'infraestructures per facilitar l'accés a Collserola a través del Parc del Castell de l'Oreneta, el Parc del Marquès de Sentmenat, el Peu del Funicular, la font del Bacallà i l'Antic Hospital de Sant Llàtzer.

Les negociacions del DMAH amb l'Ajuntament de Barcelona van despertar el recel d'alguns districtes i d'altres municipis. En aquest sentit, el ple del consell del Districte de Sarrià-Sant Gervasi va aprovar a principi de gener, amb els vots de Convergència i Unió (CiU) i el Partit Popular (PP), una moció que retreia al govern de la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona no haver informat el consell i els veïns afectats dels acords entre totes dues administracions per desbloquejar la declaració de Parc Natural de Collserola.

D'altra banda, l'alcalde de Sant Cugat del Vallès, Lluís Recoder (CiU), va reclamar a la Generalitat el mateix tracte que Barcelona a l'hora de delimitar Collserola dins el seu terme municipal i va demanar que es respectés la voluntat de l'Ajuntament. Recoder va exemplificar la seva reivindicació amb el cas de Can Busquets, on s'havia signat un acord amb el propietari de la finca, pel qual es protegiria un 80% de l'espai com a sòl forestal i es permetria la urbanització de la resta, amb la construcció d'una trentena d'habitatges. El govern català, però, va manifestar al consistori la seva voluntat de protegir el 100% de l'espai. Si fos aquest el cas, el consistori va exigir que la

Generalitat assumís la responsabilitat de tot el procés, per evitar haver d'entrar en un procés judicial amb la propietat, com va passar amb l'**ESPAI OBERT DE TORRE NEGRA**. Pel que fa a les urbanitzacions de Mas Fortuny i de Sol i Aire, construïdes al mig de Collserola als anys cinquanta, el consistori santcugatenc confiava a trobar un encaix entre la proposta de delimitació i els usos del futur parc.

Per la seva part, els ajuntaments de Sant Adrià de Besòs i de Sant Just Desvern van signar un conveni urbanístic amb l'objectiu de preservar una part del Parc de Collserola i reformar la façana litoral adriàtica. L'acord, que es va segellar a l'empres de la Generalitat, consistia a cedir a l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs 35.000 m² de sostre edificable d'un total de 80.000 que el PGM atorgava a la vall de Sant Just, al municipi de Sant Just i dins del Parc de Collserola. Amb aquesta transferència, l'Ajuntament de Sant Adrià podria reformar la façana litoral (**TRANSFORMACIÓ URBANA DE LA CENTRAL TÈRMICA DE SANT ADRIÀ DE BESÒS**) i la vall de Sant Just quedaria lliure de qualsevol projecte urbanístic futur. L'alcalde de Sant Just i vicepresident executiu del Consorci del Parc de Collserola, Josep Perpinyà (Partit dels Socialistes de Catalunya, PSC), va mostrar la seva satisfacció per haver trobat una solució que evitava construir en un entorn natural d'aquestes característiques.

Més protecció per a Collserola?

Des del moment en què la Generalitat va fer públic el seu acord amb l'Ajuntament de Barcelona, la Plataforma Cívica per a la Defensa de Collserola (PCDC) va iniciar una campanya de sensibilització amb l'objectiu que la societat civil catalana es comprometés a defensar Collserola i a reivindicar-ne la protecció sense que s'urbanitzés res més. Segons la Plataforma, amb la figura dels EPRE s'adjudicava als ajuntaments la possibilitat de fer equipaments al parc, així com determinats espais fins al moment protegits pel Pla d'espais d'interès natural (PEIN), amb la justificació que eren espais urbans que passarien a ser protegits, quan en realitat ja hi formaven part. Aquest acord, segons la PCDC, podia crear un precedent que permetés a la resta de consistoris demanar el mateix tracte de favor que havia rebut l'Ajuntament de Barcelona per part del DMAH. La campanya, anomenada "Salvem el Parc Natural", va rebre el suport d'una vuitantena d'entitats ecologistes, veïnals, excursionistes, esports i escoles, entre altres, i va redactar un manifest que havia rebut més de 3.000 signatures fins al 2008.

Al principi d'abril, una seixantena de persones entre entitats ecologistes, plataformes i ciutadans van ocupar la seu de la Direcció General de Medi Natural del DMAH i van omplir el seu vestíbul de fullaraca, branques, palla i arbres. Després van desplegar pancartes i van llegir una crida a la mobilització contra els plans urbanístics de l'administració i en defensa d'una altra forma de protecció de la serra. Amb l'acció van voler denunciar el paper de l'Administració envers la protecció de Collserola.

El 13 d'abril la PCDC va convocar una marxa popular per instar les administracions a aturar la urbanització de Collserola. Segons els organitzadors, hi van participar prop de 2.000 persones que van sortir de diversos punts del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat.

D'altra banda, a mitjan maig quatre membres de la Plataforma Popular contra el Pla CAUFEC van encadenar-se en dos punts d'entrada i sortida d'un sector de les obres del Pla urbanístic **PORTA BARCELONA-CAUFEC** per mostrar el seu rebuig a aquesta operació urbanística desenvolupada al barri de Finestrelles, al terme municipal d'Esplugues de Llobregat. La PCDC va manifestar el seu suport a la campanya de desobediència civil que estava duent a terme aquesta plataforma, ja que, segons la PCDC, el projecte urbanístic aprovat abraçava una superfície a edificar molt superior a la que permetia inicialment el PGM i comportava una agressió important de l'entorn natural de Collserola. En aquest sentit, Alnus-Ecologistes de Catalunya, de Sant Just, va alertar al final de juliol que en una zona del sector propera a l'entorn natural de Collserola, i qualificada com a verd urbà, s'estava afectant excessivament la massa vegetal de l'espai natural de Collserola.

A principi d'octubre, durant l'acte inaugural del Congrés Mundial de la Natura celebrat a Barcelona, quatre membres de la PCDC van desplegar una pancarta en acabar els parlaments de les autoritats amb el lema "Stop urban pressing on Collserola natural park". Abans de començar l'acte, altres membres de la plataforma havien desplegat la mateixa pancarta a la porta del centre de convencions del Fòrum on se celebrava el congrés.

A final d'any, el Govern encara no havia aprovat el decret per declarar Collserola parc natural, pendent que es resolgués la tramitació administrativa que definís la participació pressupostària de la Generalitat en el Consorci del Parc de Collserola. Per la seva part, els grups de defensa de la serra continuaven mostrant el seu rebuig a la proposta que fins al moment recollia l'acord entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat.

Les obres del túnel per connectar el Ter i el Llobregat

El mes de setembre van començar les obres per construir un túnel de 15 km de longitud per connectar les conques dels rius Ter i Llobregat a través de Collserola. Es tractava d'instal·lar una canonada d'1,8 m de diàmetre des de l'estació distribuïdora d'Aiguës Ter Llobregat (ATLL) de la Font Santa, a Sant Joan Despí, fins a l'estació de la Trinitat, a Barcelona. Per col·locar-la, dues tuneladores de 6 m de diàmetre van començar a perforar simultàniament des dels dos extrems, a la zona de la Trinitat de Barcelona i a Sant Just Desvern. Amb aquesta perforació s'obtenia una secció lliure de 5,20 m, que permetria la instal·lació de la canonada i una zona reservada per a la circulació d'un vehicle elèctric de manteniment.

D'altra banda, el túnel disposaria de tres galeries de servei per donar accés intermedi i per garantir la correcta ventilació, així com l'evacuació en cas d'emergència. Aquestes tres galeries s'ubicarien al llarg del túnel: la galeria de servei A al terme municipal de Sant Just Desvern i dintre del parc de Collserola; la galeria de servei B al punt central del túnel, al Districte de Sarrià-Sant Gervasi de Barcelona; i la C, al Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona.

Inaugurada la nova muntanya russa del Tibidabo

El 23 de desembre va entrar en funcionament la nova muntanya russa del Parc d'Atraccions del Tibidabo. Aquest projecte havia suscitat una forta polèmica, ja que comportava la tala d'un alzinar i l'afectació d'un bosc de pins i d'un jardí històric dissenyat per l'arquitecte Nicolau M. Rubió i Tudurí. L'Ajuntament de Barcelona havia defensat la tala de l'alzinar al·legant que el bosc en litigi no tenia interès, atès que no era natural sinó que havia estat plantat.

Mentre l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu (PSC), feia el discurs d'inauguració de la nova muntanya russa, un grup de membres de la PCDC, de la Plataforma SOS Tibidabo i d'Ecologistes en Acció es van manifestar des de la Cota 500 del Tibidabo. Segons Juli Fontoba, portaveu de la protesta, reivindicaven que el Parc del Tibidabo es quedés tal com l'havien conegut en comptes de pretendre fer la competència a Port Aventura. Fontoba va acusar l'alcalde d'antidemocràtic per haver impulsat el projecte tot i tenir l'oposició del Districte en contra. Per la seva banda, Hereu va assegurar que l'operació s'havia fet amb ambició, professionalitat i respecte, i que hi havia el triple d'arbres que abans de la instal·lació de la nova muntanya russa.

Els grups municipals CiU i PP van acusar Hereu de no haver respectat la voluntat majoritària de la ciutat i d'haver incomplert un acord aprovat per la majoria del ple que reclamava formalment que no es construís l'atracció. Per aquest incompliment, CiU va presentar un contenciós administratiu.

Més informació

www.parccollserola.net

www.collserola.org

www.tibidabo.es

